

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΟΜΙΛΙΑ

κ. Έφης Μπάσδρα, Πρόεδρου του Ίδρυματος Κρατικών Υποτροφιών, Εθνικός Σύνδεσμος για Erasmus+

Bringing more women into the digital sector

Προσέλκυση περισσότερων γυναικών στον τομέα της πληροφορικής: πώς μπορεί να συμβάλει σε αυτό το πρόγραμμα ERASMUS+;

«Είναι η Πληροφορική ανδρικό επάγγελμα;» Στις περισσότερες χώρες, ακόμα κι αυτές που θεωρούνται ανεπτυγμένες, έχουν διαπιστωθεί σημαντικές διαφορές μεταξύ του ποσοστού γυναικών και ανδρών που απασχολούνται επαγγελματικά στις ΤΠΕ. Ακόμα και στην περίπτωση που ήδη εργάζονται στον τομέα αυτό, μια σειρά από στερεότυπα εμποδίζει σε αρκετές περιπτώσεις την εξέλιξη των γυναικών. Ποια είναι η αιτία του φαινομένου αυτού και πώς μπορούμε να αλλάξουμε τα πράγματα;

Η εκπαίδευση είναι η λέξη-κλειδί. Κι όταν μιλάμε για εκπαίδευση, δεν εννοούμε μόνο την τυπική, αλλά και την άτυπη, τις επιρροές που λαμβάνουμε από τον κοινωνικό μας περίγυρο, από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, κ.α. Τι έρχεται στο μυαλό μας για κάποιον που είναι ειδικός στις επιστήμες των υπολογιστών; Η πρώτη εικόνα είναι συχνά αυτή ενός άνδρα, σχετικά νέου, έξυπνου μεν αλλά με ελλιπώς καλλιεργημένες κοινωνικές δεξιότητες που μπορεί να μιλά μια «ακατανόητη» για τους περισσότερους γλώσσα, όταν η συζήτηση περιστραφεί γύρω από τους υπολογιστές.

Το στερεότυπο δεν βλάπτει μόνο τα κορίτσια, αλλά και πολλά αγόρια που ενδεχομένως να έχουν κλήση στον συγκεκριμένο τομέα, αλλά «πιστεύουν» ότι δεν είναι για αυτούς, μαθαίνεται στα παιδιά τόσο από την οικογένειά τους όσο και από το σχολείο-όχι ηθελημένα- και συνδέεται με το αντίστοιχο στερεότυπο για τις επιδόσεις των κοριτσιών στα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες γενικότερα. Το πρόβλημα της προσέλκυσης περισσότερων κοριτσιών στις επιστήμες της πληροφορικής, συνδέεται επιπλέον και με τον τρόπο που διδάσκεται επισήμως αυτή στα σχολεία, μεταξύ των οποίων και τα ελληνικά. Το μάθημα των υπολογιστών θεωρείται κυρίως εργαστηριακό με αποτέλεσμα να μην αντιμετωπίζεται στον ίδιο βαθμό ως αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Επιπλέον-κι αυτό δεν αποτελεί ειδική περίπτωση για τη χώρα μας- τα περισσότερα ηλεκτρονικά παιχνίδια, αν και αυτό έχει αλλάξει σε ένα βαθμό σε σχέση με το παρελθόν, παραμένουν προσανατολισμένα στις ανάγκες και τις επιθυμίες των αγοριών. Έτσι, παρόλο που στην εφηβεία πλέον αγόρια και κορίτσια φαίνεται να χρησιμοποιούν εξίσου την τεχνολογία στην καθημερινότητά τους, παραμένει σημαντικά μικρότερος ο αριθμός των γυναικών που απασχολούνται τελικά στον τομέα των επιστημών της Πληροφορικής.

Grand Coalition
for Digital Jobs

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Η ανάγκη εξάλειψης του φαινομένου αυτού, συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας. Όπως όλοι γνωρίζετε, οι οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, έχουν οδηγήσει σε μεγάλη αύξηση του άνεργου πληθυσμού, με ιδιαίτερο αντίκτυπο στις γυναίκες. Ωστόσο, ισχύει το εξής παράδοξο: σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ελλάδα (2011), παρατηρείται δυσκολία στην εύρεση επαρκώς καταρτισμένων επαγγελματιών σε τεχνολογίες ΤΠΕ, ενώ σύμφωνα με την ίδια πηγή έχουμε πανευρωπαϊκά το μικρότερο ποσοστό επαγγελματιών Πληροφορικής. Επιπλέον, ενώ σε εθνικό επίπεδο υπάρχουν εξαιρετικά καταρτισμένοι επιστήμονες και μηχανικοί στις νέες τεχνολογίες, η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος σε αυτούς είναι περιορισμένη.

Από την άλλη, οι περισσότερες ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πληροφορικής είναι προσανατολισμένες στην ελληνική-καθηλωμένη σήμερα- αγορά και φαίνεται ότι δεν έχουν επενδύσει στην πλειοψηφία τους εγκαίρως σε ένα όραμα ανάπτυξης με διεθνή προσανατολισμό. Συγχρόνως, εμφανής είναι η περιορισμένη συνεργασία μεταξύ ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων με τις επιχειρήσεις, οι οποίες επιλέγουν, ενδεχομένως πλέον κατ'ανάγκη, να προχωρήσουν σε χαμηλές επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία.

Πώς μπορεί να βοηθήσει το πρόγραμμα ERASMUS +; Ας δούμε πρώτα συνοπτικά τι έχει προσφέρει ο πρόδρομός του, δηλαδή το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθηση (2007-2013). Η προώθηση της χρήσης ΤΠΕ καθώς και τα μέτρα για την παροχή ίσων ευκαιριών αποτελούσαν προτεραιότητα σε όλες τις δράσεις του Προγράμματος για τη Σχολική, Ανώτατη Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Εκπαίδευση Ενηλίκων.

Επιπλέον, μία από τις βασικές δραστηριότητες του Οριζόντιου Προγράμματος (Transversal Programme) ήταν οι ΤΠΕ, με αποτέλεσμα την εκπόνηση μελετών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τον αντίκτυπο της χρήσης ΤΠΕ στα σχολεία και τη δημιουργία πολυμερών σχεδίων και δικτύων με σκοπό, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη καινοτόμων χρήσεων των ΤΠΕ για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη μάθηση ατόμων από κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, καθώς και τη χρήση των ΤΠΕ ως καταλύτη για την ανάπτυξη της καινοτομίας και της δημιουργικότητας.

Όσον αφορά στα σχολεία, η δημιουργία της πλατφόρμας E-twinning έφερε σε επαφή πάνω από 69.000 σχολεία και συνέβαλε στη δημιουργία μιας on-line εκπαιδευτικής κοινότητας. Δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδότησε αντίστοιχα προγράμματα για την έρευνα, μέσω των οποίων πραγματοποιήθηκαν έρευνες για τον αντίκτυπο των κοινωνικών δικτύων και των ανεπίσημων κοινοτήτων στις διαδικασίες μάθησης, καθώς και έρευνες για νέους τρόπους απόκτησης δεξιοτήτων για την αγορά του μέλλοντος (Joint Research Center) και το νέο Πρόγραμμα Horizon 2020 προσφέρει αξιόλογες ευκαιρίες για τις καινοτόμες εταιρείες που ενδιαφέρονται να επενδύσουν στην έρευνα (Marie Skłodowska Curie Actions)

Το νέο πρόγραμμα ERASMUS+ όχι μόνο συνενώνει αλλά προχωρά πέρα από τα υπάρχοντα ευρωπαϊκά προγράμματα για την εκπαίδευση και κατάρτιση, διότι επιτρέπει

Grand Coalition
for Digital Jobs

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

για πρώτη φορά τη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών φορέων, οι οποίοι προέρχονται από τρεις τουλάχιστον χώρες που μετέχουν στο Πρόγραμμα, δηλαδή λ.χ. ένα ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης μπορεί να συνεργαστεί στο πλαίσιο μιας Στρατηγικής Σύμπραξης (Strategic Partnership/αποκεντρωμένη δράση, διαχείριση από την Εθνική Μονάδα) με ερευνητικό ίδρυμα και με μια επιχείρηση ή /και με ένα σχολείο/κέντρο κατάρτισης για την ανάπτυξη καινοτόμου εκπαιδευτικού υλικού. Σε ακόμα πιο απαιτητικό επίπεδο, τουλάχιστον 2 ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, 2 εταιρείες και 2 ερευνητικά κέντρα μπορούν να συμπράξουν στο πλαίσιο μιας Συμμαχίας Γνώσης (Knowledge Alliance/κεντρική δράση, διαχείριση από τον EACEA, Βρυξέλλες) για να απαντήσουν σε ένα πραγματικό πρόβλημα (case study).

Το νέο πρόγραμμα ERASMUS+ επιθυμεί γενικότερα να συμβάλει στην ανάγκη ανάπτυξης παιδαγωγικών μεθόδων που χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για να προσεγγίσουν κοινωνικές ομάδες που δεν έχουν ίσες ευκαιρίες, λαμβάνοντας υπόψη τους ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν πηγή μάθησης. Η τεχνολογία βεβαίως δεν αποτελεί πανάκεια για τα θέματα που απασχολούν την εκπαίδευση, ωστόσο η κατανόηση των διδασκομένων και του τρόπου που αυτοί χρησιμοποιούν άλλες πηγές γνώσης εκτός τυπικού πλαισίου (σχολικού, ακαδημαϊκού, κ.λ.π.), είναι σημαντικό βήμα για την αποτελεσματικότερη διδασκαλία σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το νέο πρόγραμμα χρηματοδοτεί σχέδια που έχουν να κάνουν ακριβώς με τη χρήση ΤΠΕ για το σκοπό αυτό.

Επιπλέον, η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε νέους τομείς που ωφελούνται από την τεχνολογία μπορεί να συνδεθεί με την εκπαίδευση και την κατάρτιση στο πλαίσιο του ERASMUS+, διότι οι ΤΠΕ αποτελούν και στο νέο Πρόγραμμα μία από τις τρεις προτεραιότητες όσον αφορά στην ανάπτυξη οριζόντιων δεξιοτήτων. (Η καταληκτική ημερομηνία για τις Στρατηγικές Συμπράξεις είναι η 30 Απριλίου 2014).

Τελειώνοντας, θα θέλαμε να υπενθυμίσουμε ότι η ανισορροπία που παρατηρείται μεταξύ των γυναικών και των ανδρών στον τομέα της πληροφορικής, αποτελεί κομμάτι του γενικότερου ψηφιακού χάσματος που υπάρχει τόσο μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών, αλλά και μεταξύ πλουσιότερων και φτωχότερων κοινωνικά στρωμάτων στο εσωτερικό τους. Κατά συνέπεια, η ενσωμάτωση των θεμάτων ισότητας στην πολιτική για τις ΤΠΕ προϋποθέτει όχι μόνο να έχουν περισσότερες γυναίκες πρόσβαση σε αυτές, αλλά και να είναι σε θέση να επηρεάσουν το περιεχόμενο και να ενσωματώσουν τις δικές τους ανάγκες.

Θα είναι σημαντικό το όφελος για τη χώρα μας, εάν χρησιμοποιήσετε τις ευκαιρίες που προσφέρει το Πρόγραμμα στη χώρα μας. Το ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί για τους Έλληνες και τις Ελληνίδες συγκριτικό πλεονέκτημα και είναι σημαντικό να επενδύσουμε σε αυτό, ώστε να δημιουργήσουμε συνθήκες ανάπτυξης στην Ελλάδα. Η ανάγκη να σκεφτούμε διαφορετικά, να δούμε πώς μπορούμε να συνενώσουμε τις δυνάμεις μας, μπορεί να απαντηθεί και μέσω του Προγράμματος ERASMUS+ , μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής πρακτικών σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

Grand Coalition
for Digital Jobs

